

Classroom Action Research

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

คืออะไร

Post It Activity

ท่านคิดว่า “การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) คืออะไร

- เขียนคำตอบลงในกระดาษ Post it 1 ใบ/คำตอบ
- จัดกลุ่มคำตอบ เช่น
  - การวิจัย 5 บท
  - การวิจัยหน้าเดียว
  - การวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรม
  - การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียนและผู้สอน

การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน
เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน
หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

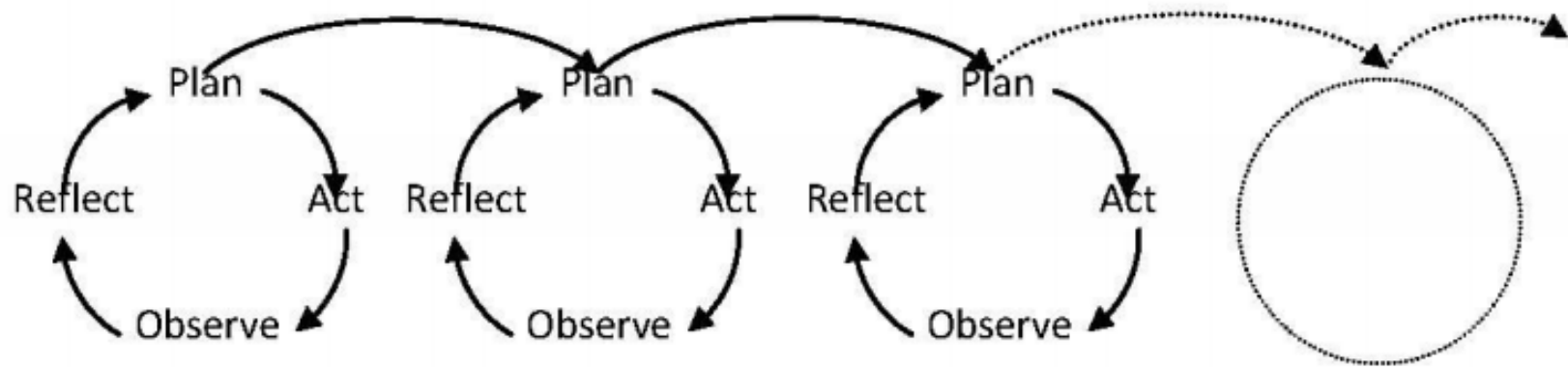
(สุวิมล ว่องวานิช, 2555)

เป็นกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ที่เป็นระบบ
ทำโดยครู (หรือคนอื่นๆ ที่อยู่ในบริบททางการศึกษา)
เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานของโรงเรียน
วิธีสอนของครู และวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน
ข้อมูลเหล่านี้ถูกรวบรวมด้วยเป้าหมายที่จะเพิ่มพูนความรู้
พัฒนาการปฏิบัติงานที่สะท้อนความคิดเห็น
ให้ผลการเปลี่ยนแปลงทางบวกกับสภาพแวดล้อมโรงเรียน
ตลอดจนปรับปรุงผลการเรียนรู้ของนักเรียน
และพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

(ศ.ดร.วรรณทิพา รอดแรงคำ, 2556)

Key Words

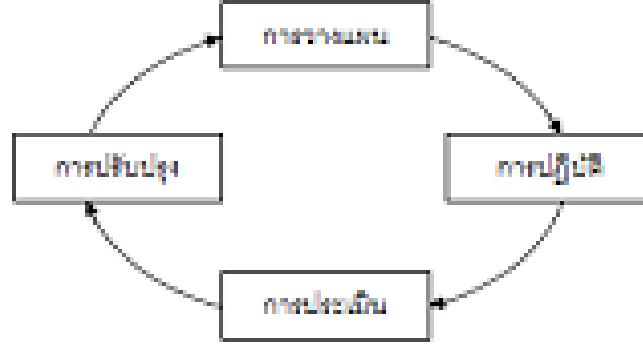
- การวิจัย/ การสืบเสาะหาความรู้ที่เป็นระบบ
- ทำโดยครูผู้สอน (หรือ บุคคลที่เกี่ยวข้อง)
- เก็บข้อมูล/แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
  - วิธีสอนของครู หรือ วิธีการเรียนรู้ของเด็ก
- ปรับปรุงการเรียนการสอน/พัฒนาการปฏิบัติงาน
- ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

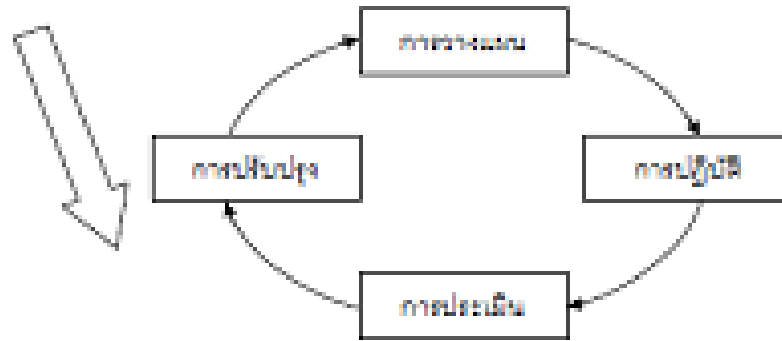
ขั้นตอนการปฏิบัติการในชั้นเรียน

(สุวิมล ว่องวานิช, 2555)

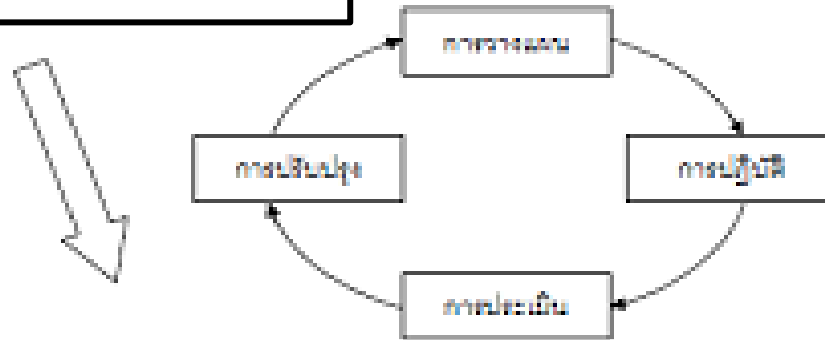
วงจรการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
ในระยะต่างๆ
(สุวิมล ว่องวานิช, 2555)

วงจรที่หนึ่ง: การวิเคราะห์สภาพปัญหา

วงจรที่สอง: การทดลองวิธีแก้ปัญหา

วงจรที่สาม: การทดลองซ้ำ

เปรียบเทียบการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนกับการวิจัยเชิงวิชาการ

(ดร.ชนะศึก นิษานนท์, 2556)

ประเด็น	การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)	การวิจัยเชิงวิชาการ (Academic Research)
1.เป้าหมาย	มุ่งสร้างความรู้เฉพาะเพื่อใช้ ในห้องเรียนของครูผู้วิจัย	มุ่งสร้างข้อความรู้ทั่วไป ซึ่งสามารถสรุปอ้างอิงได้
2.ผู้วิจัย	ดำเนินการ โดยครูผู้สอนใน ห้องเรียน มีลักษณะการวิจัยแบบ ร่วมมือ (Collaborative research) ใช้วงจรการทำวิจัย แบบ PAOR	ดำเนินการ โดยนักวิชาการ หรือนักการศึกษาใน มหาวิทยาลัยที่ ไม่ได้ ปฏิบัติงานในห้องเรียน

ประเด็น	การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)	การวิจัยเชิงวิชาการ (Academic Research)
3. วงจรของการวิจัย	Plan, Act, Observe, Reflect โดยขั้นตอน Reflect (สะท้อนกลับ) เป็นขั้นตอนที่เด่นที่ทำให้การวิจัยแบบนี้ต่างจากการวิจัยอื่น	ใช้วงจรการทำวิจัยแบบกำหนดปัญหา ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ออกแบบการวิจัย (กำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือ เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล) สรุปและอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

ประเด็น	การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)	การวิจัยเชิงวิชาการ (Academic Research)
4.วิธีการวิจัย	ไม่เน้นการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี แต่ใช้ประสบการณ์ของผู้สอน ไม่เน้นแบบแผนการวิจัยมาก ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ	ยึดแบบแผนการวิจัย การออกแบบการวิจัยที่รัดกุม มีการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี ตรวจสอบทฤษฎีและพัฒนาทฤษฎี ใช้การวิจัยเชิงปริมาณมากกว่า

ประเด็น	การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)	การวิจัยเชิงวิชาการ (Academic Research)
5.กลุ่มเป้าหมายที่ต้องทำการวิจัย	นักเรียนในห้องเรียนอาจเป็นรายคนหรือรายห้อง	กลุ่มนักเรียนที่เป็นตัวแทนประชากร
6. ข้อมูลวิจัย	ครูเป็นผู้เก็บข้อมูล ใช้วิธีการสังเกตหลักฐานการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียน ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ	อาจใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบเดียวกับการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแต่โอกาสใกล้ชิดกับแหล่งข้อมูล (นักเรียน) จะมีน้อย

ประเด็น	การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)	การวิจัยเชิงวิชาการ (Academic Research)
7. การวิเคราะห์ข้อมูล	ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ไม่เน้นการวิเคราะห์ด้วยสถิติขั้นสูง	ส่วนใหญ่ใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ เน้นการสรุปอ้างอิง
8. การอภิปรายแลกเปลี่ยนความหมาย	ข้อค้นพบจากการวิจัย ครู นักวิจัย และเพื่อนครูจะมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การวิจัย ร่วมกัน มีการถกอภิปรายถึงวิธีการแก้ปัญหาที่ใช้ และผลที่เกิดขึ้น	นักวิจัยอภิปรายภายใต้กรอบทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย และใช้ความคิดเห็นของนักวิจัยประกอบการอภิปราย

กิจกรรมฝึกวิเคราะห์รายงานการวิจัย

ท่านคิดว่า “การวิจัยต่อไปนี้เป็น การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หรือ การวิจัยเชิงวิชาการ เพราะเหตุใด”

- อ่านรายงานการวิจัยที่กำหนดให้ 1 เรื่อง
- อภิปรายร่วมกันว่างานวิจัยนี้เป็น การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หรือ การวิจัยเชิงวิชาการ

แนวทางในการทำวิจัย

- กำหนดปัญหา

- กำหนดความเป็นมา ปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- สืบค้นตรวจสอบเก็บรวบรวมข้อมูล

- พิจารณากรอบแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินวิจัย
- วางแผน ออกแบบเครื่องมือวิจัย และวิธีเก็บข้อมูล
- ลงมือตามแผน และเก็บรวบรวมข้อมูล

- สร้างคำอธิบาย และเชื่อมโยงคำอธิบาย

- วิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล

- สื่อสารให้เหตุผล

- รายงานผลการวิจัย

“ปัญหาหรือคำถามของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน” ได้มาอย่างไร

ประเด็นพิจารณา

- เราอยากรู้อะไร หรือเรามีปัญหาอะไร
- ทำไมเราจึงอยากจะทำปัญหาในเรื่องนั้น
- เรารู้ได้อย่างไรว่าเรื่องนั้นเป็นปัญหา มีหลักฐานอะไรยืนยัน
- ปัญหานั้นสำคัญหรือไม่ แค่ไหน
- ปัญหานั้นจำเป็นต้องถึงกับใช้การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือไม่

กิจกรรมฝึกวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดคำถามการวิจัยในชั้นเรียน

- ทำใบกิจกรรมที่ 1: การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน
- นำเสนอปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญที่สุด 1 ปัญหา พร้อมอธิบายในประเด็นต่อไปนี้
  - ทำไมจึงอยากจะแก้ปัญหานั้น
  - รู้ได้อย่างไรว่าเรื่องนั้นเป็นปัญหา มีหลักฐานอะไรยืนยัน
  - ปัญหานั้นสำคัญแค่ไหนที่ต้องแก้ไข และจำเป็นต้องใช้การวิจัยเพื่อแก้ปัญหานั้นหรือไม่ อย่างไร

ใบกิจกรรมที่ 1: การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

1. สืบหาปัญหาในการจัดการเรียนรู้

ปัญหาที่พบในชั้นเรียน คือ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

2. คัดเลือกปัญหาที่สำคัญที่สุดจากข้อ 1 เพียง 1 ปัญหา

ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ

.....

ประเด็นพิจารณา

2.1) ทำไมเราจึงอยากจะแก้ปัญหานั้น

.....
.....

2.2) เรารู้ได้อย่างไรว่าเรื่องนั้นเป็นปัญหา มีหลักฐานอะไรยืนยัน

.....
.....

2.3) ปัญหานั้นสำคัญแค่ไหนที่ต้องแก้ไข และจำเป็นต้องใช้การวิจัยเพื่อแก้ปัญหานั้นหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

ทำอย่างไรเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบของปัญหาการวิจัย

ประเด็นพิจารณา

- ฉันรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้
- จะนำกรอบแนวคิดอะไรมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา
- จะทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เพื่อแก้ปัญหา
- จะเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร

กิจกรรมฝึกออกแบบวางแผนการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

- ทำใบกิจกรรมที่ 2: การออกแบบวางแผนการดำเนินการวิจัย
ในชั้นเรียน

ข้อที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหา/หา

คำตอบของคำถามการวิจัย

- นำเสนอและวิพากษ์กรอบแนวคิดร่วมกัน

- ทำใบกิจกรรมที่ 2: การออกแบบวางแผนการดำเนินการวิจัย
ในชั้นเรียน

ข้อที่ 2 กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาหรือหาคำตอบ

ของคำถามการวิจัย

- นำเสนอและวิพากษ์แนวทางร่วมกัน

ใบกิจกรรมที่ 2: การออกแบบวางแผนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน

1. กำหนดกรอบแนวคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหา/หาคำตอบของคำถามการวิจัย
กรอบแนวคิดที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา/หาคำตอบของคำถามการวิจัย คือ

.....
.....
.....

2. กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาหรือหาคำตอบของคำถามการวิจัย

2.1) จะทำกับใคร

.....

2.2) จะทำที่ไหน

.....

2.3) จะทำเมื่อไหร่ และนานแค่ไหน (ขอบเขตเวลา)

.....

2.4) จะทำอย่างไร

2.4.1) ขั้นตอนในการทำวิจัย คือ (PAOR)

.....

.....

2.4.2) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่จะทำเพื่อแก้ปัญหา คือ (ต้องสอดคล้องกับกรอบแนวคิด)

.....

.....

บทบาทของครู คือ

.....

.....

บทบาทของเด็ก คือ

.....

.....

2.5) จะเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร

2.5.1) เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ

.....

.....

2.5.2) การวิเคราะห์ข้อมูล คือ

.....

.....

สรุปแนวทางการทำวิจัย

PLAN

- **ศึกษาสภาพปัญหา: ทำไม (เด็กทำไมได้) หรือ ปัญหาเป็นอย่างไร**
  - สังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างต่อเนื่อง
  - บันทึกข้อมูล
  - ลงความคิดเห็นและลงข้อสรุปถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
  - บรรยายสภาพปัญหาและบริบท
- **ศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง: ทำอย่างไรได้บ้าง (ให้เด็กทำได้)**
  - ค้นคว้าอ่านเอกสาร, สอบถาม, สัมภาษณ์ หาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ
  - ศึกษางานวิจัยต่างๆ
  - เลือกกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่จะเอามาใช้
  - ออกแบบวิธีการแก้ปัญหาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี

Act --Observe--Reflect

Act& Observe:

ลงมือทำและศึกษาผลที่เกิดขึ้น: ทำอะไร, ทำแล้วมีผลเป็นอย่างไร

- นำวิธีการแก้ปัญหาที่ออกแบบตามกรอบแนวคิดทฤษฎีมาใช้
- สังเกต เก็บข้อมูล บันทึกข้อมูล อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- วิเคราะห์ข้อมูล ลงความคิดเห็นและลงข้อสรุปถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

Reflect:

- ประเมินและสะท้อนความคิด: จากผลที่ได้ จะทำอะไรต่อไป
  - ทำซ้ำเพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจน คงทน หรือ
  - ทำต่อเพื่อแก้ปัญหาคือต่อไป หรือ
  - ปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อทำให้ดีขึ้น หรือ
  - เกิดปัญหาใหม่ ศึกษาเพิ่มเติมและทำใหม่ หรือ
  - ปัญหาได้รับการแก้ไขแล้ว จบโครงการวิจัย
- สรุปและรายงานผลการวิจัย: จะทำอย่างไรให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ
  - เขียนรายงานการวิจัยตามรูปแบบของหน่วยงานที่จะไปนำเสนอ

จะรายงานผลอย่างไรเพื่อให้ผู้อื่นรับรู้เข้าใจ

ประเด็นพิจารณา

- ควรเขียนหรือนำเสนอหัวข้ออะไรบ้าง
- ควรเขียนหรือนำเสนออย่างไร (Style การเขียน)

กิจกรรมวิเคราะห์หัวข้อและลักษณะการเขียนรายงาน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ท่านคิดว่า “รายงานการวิจัยต่อไปนี้ ประกอบไปด้วยหัวข้ออะไรบ้าง และมีรูปแบบของการเขียนรายงานการวิจัยเป็นอย่างไร”

- อ่านรายงานการวิจัยที่กำหนดให้ 1 เรื่อง
- อภิปรายร่วมกันว่ารายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนควรประกอบด้วยหัวข้ออะไรบ้าง และควรมีรูปแบบของการเขียนเป็นอย่างไร

สรุปหัวข้อรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (ของกลุ่มแกนนำ STEM ปฐมวัย สสวท.)

1. ความเป็นมาและปัญหาการวิจัย
2. กรอบแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. คำถามของการวิจัย
5. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา
6. ระยะเวลา
7. วิธีการดำเนินการวิจัย
  - 7.1 เครื่องมือในการวิจัย—ประกอบด้วยเครื่องมือหรือวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ไม่ต้องระบุเรื่องการหาคุณภาพ IOC)
  - 7.2 ขั้นตอนในการวิจัย
8. ผลการวิจัย (เขียนเชิงคุณภาพใช้การพรรณนา โดยไม่ใส่ความคิดเห็น อาจมีข้อมูลเชิงปริมาณแทรกบ้าง อธิบายเพื่อตอบคำถามการวิจัยหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย)
9. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยนี้ไปใช้
10. เอกสารอ้างอิง (รูปแบบที่คงเส้นคงวาในทั้งรายงาน เช่น รูปแบบของสพฐ. การอ้างอิงจาก website ต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และเขียนให้ถูกรูปแบบ)
11. ภาคผนวก

สรุป Style การเขียนรายงานการวิจัย CAR

- เขียนให้น่าสนใจ น่าติดตาม แต่อยู่ในกรอบของการวิจัย และไม่วิชาการมากเกินไป
- เขียนแบบบอกเล่าข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัย
- เป็นลักษณะการพรรณนา บรรยายบริบทและพฤติกรรม
- ไม่ต้องใส่ภาพประกอบในรายงาน ภาพประกอบให้อยู่ในภาคผนวกโดยเอาเฉพาะภาพที่สะท้อนเหตุการณ์สำคัญๆ สะท้อนให้เห็นผลจากการวิจัย ควรมีการอธิบายภาพด้วย ภาพควรทำให้คนเห็นพัฒนาการของเด็ก
- แต่ไม่ **drama** มากเกินไป
- หลักในการเขียนคือเขียนไปก่อนแล้วค่อยมา **screen** ภายหลัง
- เขียนให้คนอ่านสามารถมองเห็นภาพเหมือนไปนั่งอยู่ด้วย จินตนาการตามได้ คิดตามได้ และมีหลักฐานเชื่อถือได้ ให้คนมั่นใจว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

กิจกรรมฝึกเขียนรายงานการวิจัย (โครงร่างการวิจัย) 1 ชั้น/ร.ร.

- ฝึกเขียนรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้
  1. ความเป็นมาและปัญหาการวิจัย
  2. กรอบแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
  3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
  4. คำถามของการวิจัย
  5. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา
  6. ระยะเวลา

สะท้อนความคิดเกี่ยวกับการอบรม

1. โดยภาพรวมการอบรมนี้สามารถช่วยพัฒนาการความรู้ความเข้าใจของท่านได้ มากหรือน้อยเพียงใด

1 คะแนน : น้อยที่สุด – 5 คะแนน : มากที่สุด

2. เขียนสะท้อนความคิดเห็น

2.1 ท่านได้เรียนรู้หรือได้รับการพัฒนาอะไรจากการอบรมในครั้งนี้

2.2 ท่านอยากเรียนรู้หรือได้รับการพัฒนาอะไรเพิ่มเติม